

DE FRIESE GALERIJ

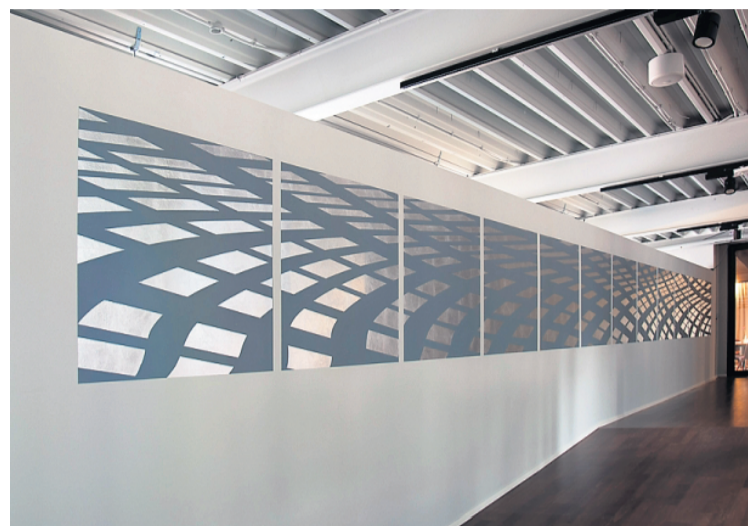
Jan Theun van Rees - Carré (2004)

Jan Theun van Rees - Here nor there (2015)

Jan Theun van Rees - Stedelijk Museum (2006)

Bas Geerts - muurschildering, bladmetaal en acryl op de muur

Jan Theun van Rees - Joods Historisch Museum (2006-07)

De achterkant van architectuur

Fotograaf Jan Theun van Rees speelt met het begrip ruimte, in dezelfde expositie waarin Bas Geerts door computerprogramma's poëzie laat schrijven.

Susan van den Berg

Er is veel veranderd in De Lawei in Drachten. Niet alleen heeft de grote verbouwing van anderhalf jaar geleden een ander pand opgeleverd, ook de functie is gewijzigd en vooral uitgebreid. Voor de beeldende kunst betekent dat zichtbaarheid in het hele gebouw en niet langer 'alleen' in de daarvoor bestemde expositieruimte. De huidige duotentoonstelling van Jan Theun van Rees (fotografie) en Bas Geerts (schilderijen, kinetische poëzie en 3D-prints) brengt je als bezoeker op meerdere plaatsen in het grote gebouw, wat weer goed

aansluit bij de onderwerpen op de foto's van Van Rees.

Hij legt namelijk verrassende locaties vast en creëert daarmee een ontdekkingstocht vol onverwachte wendingen. Voor de serie *Verborgene stad* keek hij achter de schermen bij de ingrijpende verbouwingen van verschillende culturele Amsterdamse instellingen, die gek genoeg bijna allemaal tegelijkertijd op de schop gingen. Tussen 2003 en 2012 fotografeerde hij bij musea (het Stedelijk, het Rijks en het Joods Historisch), theaters (Carré, DeLaMar) en de bioscoop Cinerama. Het Scheepvaartmuseum en het Stadsarchief – gevestigd in dat prachtige gebouw van De Bazel aan de Vijzelstraat – werden door hem ook vastgelegd, maar deze werken zijn niet in de expositie opgenomen. Om dat te kunnen bekijken, is er voor belangstellenden nog het fraaie fotoboek *Verborgene stad / Hidden city*.

De reeks is een lust voor het oog. Enerzijds bestaat deze uit ontluisterende beelden van gesloopte ruimtes en stapels puin, anderzijds is er aandacht voor restaureren en renoveren. Zonder afbraak, geen opbouw! Van Rees toont de achterkant van architectuur. In het geval van de theaters roept dat onwille-

keurig associaties op met onopgesmukte kledkamerscènes en afgeschminkte acteurs. Zeg maar de rauwe realiteit van 'achter de schermen', versus de opgepoetste publieksvriendelijke variant. Het besef dringt door dat een bezoek aan deze instellingen – na het zien van de foto's – nooit meer hetzelfde zijn, omdat je nu weet wat zich achter de muren bevindt.

Het plamuur zit er inmiddels weer op. De onvolkomenheden zijn weggewerkt, de grote oplevering heeft plaatsgevonden en alles is weer 'in bedrijf'. Het maakt de foto's van Van Rees tot stille getuigen van het omvangrijke proces dat daaraan vooraf ging.

In de serie *Here nor there* speelt de fotograaf met datzelfde gegeven van verschijnen en verdwijnen, maar dan binnen een anonieme setting. Met doorkijkjes en rest-ruimtes geeft hij een brede opvatting van het begrip 'ruimte'. Muren lijken op te lossen en ramen vormen zowel letterlijk als figuurlijk een venster op een andere wereld. Soms gebeurt dat met strenge, rechthoekige vormen als deurposten en raamkozijnen, terwijl op andere momenten een vloeiende, organische vorm ontstaat als een zuchtje wind een gordijn doet

opbollen. Het zijn mysterieuze foto's, die een wereld doen vermoeden die niet wordt vastgelegd, maar wel zijdelings wordt aangeraakt.

Ook het werk van Bas Geerts kent mysterieuze elementen, al zijn die vooral gebaseerd op techniek en constructie. Zijn presentatie *How it is* laat zien waar zijn zelf ontworpen computerprogramma's toe in staat zijn. De kunstenaar verwerkte veel *random parameters* in zijn ontwerp en ziet dat als een manier om zijn eigen intenties te overwinnen. De geformaliseerde willekeur stelt hem in staat om vanuit een objectief standpunt te werken, waardoor hij als een buitenstaander naar zijn eigen kunst kan kijken. Dat levert inderdaad afstandelijke beelden op, die zowel twee- als driedimensionaal zijn uitgeprint. Het gebruik van bladmetaal – dat spiegelt onder de lampen – geeft het geheel een vervreemdend effect.

Ondertussen worden zijn kinetische gedichten herschreven waar je bij staat. De poëzie is gebaseerd op algoritmen die tekst en geluid steeds opnieuw ordenen. Een uitdagend gegeven, waarin de werkelijkheid wordt gekanteld. *Real time* is nog nooit zo *real* geweest.

Bas Geerts - plastic 3D-print

Drachten – De Lawei: Lawei-plein 1 (ingang expositieruimte aan de Gauke Boelensstraat), do t/m zo 14-17 u en voorafgaand aan, tijdens de pauze van, en na voorstellingen in schouwburg De Lawei, t/m 27 nov. www.lawei.nl onewallaway.com bas.geerts.nu